

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Kokkuvõte OSKA Vee- ja jäätmemajanduse ning keskkonna uuringu seirejärgsest ettepanekute arutelust

Zoom.us

14.04 2021

Vee- ja jäätmemajanduse valdkonna arutelujuht: Riina Tilk, Kutsekoda

Osalejad: Pille Aarma, Mihkel Muulmann, Eesti Vee-ettevõtete Liit (EVEL); Raili Kärmas, Keskkonnaministeerium; Teet Tiko, Haridus- ja Teadusministeerium (HTM); Monica Vilms (Tallinna Tehnikakõrgkool); Anneli Leemet, Kutsekoda

Keskkonna valdkonna arutelujuht: Yngve Rosenblad, Kutsekoda

Osalejad: Erik Kosenkranius, Keskkonnaamet; Helen Sooväli-Sepping, Tallinna Ülikool (TLÜ); Janne Pukk, Haridus- ja Teadusministeerium (HTM); Kai Peet, Eesti Raudtee; Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsioon (EKJA); Kalev Sepp, Eesti Maaülikool (EMÜ); Liina Remm, Tartu Ülikool (TÜ); Made Saadve, Keskkonnaministeerium (KeM); Sigrid Soomlais, Keskkonnaministeerium (KeM); Terje Kaelep, Kutsekoda

PÄEVAKAVA

14:00-14:05 Sissejuhatus

14:05-14:25 OSKA VJK seire tulemuste lühiülevaade

14:25-14:50 VJK ettepanekute seire tagasiside arutelu

Aruteluküsimused:

- **Millised arengud on toimunud veel peale seireküsitlust?**
- **Kas tagasisides toodud tegevused viivad soovitud muutuseni?**
- **Millised on osapoolte koostöövõimalused nende tegevuste rakendamisel?**

Kokkuvõte Vee- ja jäätmemajanduse ning keskkonna valdkonna ettepanekute arutelust:

1. EVEL korraldab erinevaid veemajandust tutvustavaid tegevusi. Eesmärk kaasata sektorisse uusi inimesi ning parandada valdkonna kuvandit ühiskonnas üldisena.

- COVID-kriisist tulenevalt on mõned tööloigud ooteseisundis, nt veearvestite paigaldus. Klienditeenindajad on kodutööl, värbamine pole aktuaalne, pigem on tagasihoidlik.
- Endiselt on juurde vaja tasemel tehnilisi spetsialiste (veekäitlusoperaatoreid, veevärgilukkseppasid). Näiteks veekäitlusoperaatoriks on peamiselt vanemad kogenud töötajad, kellele otsitakse järelkasvu. Uusi töötajaid oodatakse Järvamaa KHK-st. Avada võiks kutsekeskhariduse õppe, mis tooks rohkem noori valdkonda.
- Suurim puudus on keskhariduse tasemel spetsialistidest. Järvamaa KHK õpe on peamiselt töökohapõhine. Tallinn ja Tartu on töötajatega paremini kaetud kui väiksed kohad. Aga nt Viljandis on juba keeruline leida insenere. Palgafond on eraettevõtetel palju suurem (palgakonkurents, suured ettevõtted regioonis maksavad paremat palka).
- Konkurentsiamet surub tegevuskulusid alla, tööjõukulud ei saa kasvada. Noored soovivad kõrgemat palka. Veehinna poliitika hoiab noori eemal sektorist. Heaks aluseks läbirääkimisteks Konkurentsiametiga oleks maakondade keskmine palga ja vee-ettevõtete palga võrdlus.

2. EVEL kaardistab tehniliste töötajate baaskoolituse vajaduse. Koostöös HTM-i, KeM-i, koolide, ettevõtetega leitakse sobiva vormi ja kestusega täienduskoolitusvõimalused.

- Tehniliste töötajate baaskoolitused on toimud KeM rahastusel, kuid hetkel õpet ei toimu. KeM täiustas koolitusprogrammi, kuid ei saanud EVEL poolt selget heakskiitu ja tegevus läks eelarveläbirääkimistel välja.

Paljudel töötajatel ei ole võimalusi end koolitama minna kaheks aastaks. Teadmisi aitaks paremini tõsta paaripäevased koolitused. Selle aasta teises pooles siiski üks veekäitlusoperaatorite koolitus toimub. KeMi soov on koolitustega jätkata järgmisel aastal.

- EVEL soovib edaspidi jätkata koostööd KeM-ga tehniliste töötajate baaskoolituste osas.
- Positiivsed arengud on KOV-ide spetsialistide koolituste osas. KeM koostöös Keskkonnaametiga teeb igal aastal mahukaid, sisulisi ja praktiliste teemadega mitmepäevaseid koolitusi. KOV-iga koostöö on oluliselt paranenud võrreldes uuringu läbiviimise ajaga.

3. Kutsekoda koostöös erialaliitudega kirjeldab jäätmekäitlusalase kompetentsi eri tasemetel ja suunab nende kasutamist kutsestandardite loomisel ja/või uuendamisel.

- Kompetentside kirjeldused eri tasemetel on võimalikud, eelnevalt täpne vajadus läbi mõelda.
- Praegune kutseharidusstandard ei piira keskkonnateadlikkuse komponendi lisamist õppekavadesse. Kuna rohepöörde teemad on olulised, siis õppekavaarendused on plaanis. Proovikiviks saab olema, kuidas erialade üleselt roheteemad sisse tuua. Paika panna rohemajanduse alla käivad erialad.

Kokkuvõtte keskkonna valdkonna ettepanekute arutelust:

1. KeM koostöös RM-iga töötab välja keskkonnavalase täienduskoolitusprogrammi KOV-ide keskkonna-, arendus-, ehitus- ja planeerimis-spetsialistide järjepidevaks ja süsteemseks täiendõppeks.

- Torkab silma KOV-ide keskkonnaspetsialistide voolavus. Uued inimesed jäävad tihti n-ö ootele ja neid ei kaasata dokumentatsioonide ülevaatamisse.
- Sarnane probleem on KOVides veemajanduse korraldamisel. KOVide keskkonnamõjude hindamise kompetents kipub olema madal ja suuri arenguid ei ole siiani olnud. Samas KeM koostöö KOV-iga on tihe ning tehakse koolitusi kahasse Keskkonnaametiga. Üksikute teemade osas on koostöö ka koolidega ja püütakse panust ühtlustada.
- Kinnitatud on strateegia „Eesti 2035“, mis näeb ette KOV-ile suurema rolli andmist avalike teenuste sh keskkonnateenuste pakkumisel.
- KOV-i spetsialistide koolitamine annaks võimaluse tööjaotust optimeerida. KOV-i tasandil tuleb palju konfliktseid teemasid, vaja on häid sotsiaalseid oskusi, inimesed kipuvad läbi põlema ja lahkuma.
- EKJA-l on plaan kompetentside ühtlustamiseks algatada keskkonnajuhi kutsestandardi väljatöötamine.

2. ÜLDISED KITSASKOHAD: Keskkonnateadlikkuse suurendamine ning keskkonnasäästlikkuse, ressursitõhususe ja ringmajanduse põhimõtete juurutamine erinevatel tegevusaladel. Noorte teadmised loodusest ning looduse tundmine.

- Kõige kiiremini muutub praegu keskkonna valdkond. See on suur väljakutse ülikoolidele täienduskoolitusse õppejõudude värbamisel. Tööturul ei ole inimesi, kes võiksid õpetama tulla ja ühtlasi ka teadust teha. Puudus on doktorikraadiga inimestest. Noored, kes on välismaal õppinud ja võiksid rohepöõret ülikooli poolelt läbi viia ei tule tööle, sest erasektori palgatase on kõrgem. Tekib vajadus osta teadmisi sisse välismaalt.
- EMÜ ja TÜ avavad 2021 sügisel uue inglisekeelse MA ühisõppekava „Keskkonnajuhtimine kliimamuutuste tingimustes“, kuhu on seni laekunud 16 avaldust (registreerimine 18. maini). Keerukas on saada praktikutest õppejõude. Mõned doktorikraadiga praktikud on siiski olemas.
- EMÜ ja TÜ uuel MA õppekaval on 3 süvendatud moodulit: „Kliima, atmosfääriprotsessid ja kaugseire“, „Ökotehnika, veemajandus ja -käitlus“, „Ringmajandus ja jäätmete väärindamine“.
- EMÜ teeb koolitusi Keskkonnaametile – roheline keskkonnakorraldus vajab rohkem loenguid; täienduskoolitusvajadus nii Keskkonnaametile kui ka KOV-idele on suur.
- Teaduses ja õppes pole soositud Eesti-kesksed uuringud, vaja on rahvusvahelist koostööd laiapõhjalisemate teemade katmiseks. Kohaliku rohepöörde toetamiseks on vaja Eesti tasandil rakendusürauringuid, kuid praegune teaduskorralduse ja -rahastuse loogika ei soosi motivatsiooni nende läbiviimiseks.